

[Hvidberg.]

Vel i første række præsten selv. Først når der er klaget, kommer man til overordnede instanser, men så er skaden jo sket.

Var det ikke bedre at fastholde det gamle forbud helt og fuldt? Og mener den højtærede kirkeminister, at hun har gjort dette?

Kirkeministeren (Bodil Koch): Lad mig begynde med at sige, at da det ærede medlem hr. Hvidberg i sin noksom bekendte Oddertale i sommer rettede et fulminant angreb på mig for min, som han sagde, skandaløse afgørelse i Bartholdysagen, gik han ud fra, at jeg nok i folketinget ville blive stillet til ansvar for min fadæse. Da ingen andre har vist tilbøjelighed til at følge denne „Aufforderung zum Tanz“, har det ærede medlem altså nu selv taget sagen op, og såmænd her i en onsdagsspørgetid, hvor fri meningsudveksling på forhånd er begrænset til et minimum.

Det er næppe for meget sagt, at der hos det ærede medlem må være foregået en ikke ringe omvurdering af denne sags betydning. De vide kirkeretlige perspektiver, der før var tale om, kan øjensynlig nu overskues på et kvarters tid. Det var ellers en god ting efter min mening, om kirkeforfatningsmæssige problemer fra tid til anden kom til åben drøftelse i det høje ting til efterprøven af folkekirkens funktion og praksis og til eftertanke for enhver, der ved noget om, hvilket frugtbart led i vort frie folkestyre folkekirken er.

Det ærede medlem har spurgt mig, om jeg i min afgørelse af Bartholdysagen har handlet i overensstemmelse med almindelig kirkeretlig sædvane her i landet, og spørger nu, om det betyder, at den gamle bestemmelse om forbud mod nominalenchenus er ophævet. Jeg går ud fra, at der med dette noget uklare udtryk „almindelig kirkeretlig sædvane her i landet“ menes kirkeministeriets sædvane og praksis, hvor det drejer sig om reprimander til præster for, hvad de har sagt på prædikestolen eller andre steder, hvor de taler på embeds vegne. På dette spørgsmål kan jeg svare et klart ja, naturligvis mener jeg det. Jeg har nøje fulgt loven, her Danske Lov 2—4—9 og 10, som kun forbyder „skænden og forhånelse“ og „hadskeligen at lade ilde om andre“, altså personlige angreb på et menneskes karak-

ter eller livsvandel, så man „rører dem ved navn“, men udtrykkelig tillader polemik mod andres afvigende meninger om kristelige spørgsmål, når dette sker i sømmelig form, således som det er udtrykt i D. L. 2—4—10:

„Men når fornødent gøres, og man frygter forargelse eller forførelse, skulle de med beskedenhed menigheden derom advare og formane.“

Dette stykke tager særligt sigte på andre trosbekendelser, men må naturligt omfatte al meningsdannelse.

I det foreliggende tilfælde var der ikke tale om ringeagtende omtale af en person — og det nytter ikke at ville indskrænke en mand af pastor Bartholdys kirkelige placering og myndighed til en blot og bar sognebeboer — men om afstandtagen fra og kristelig vurdering af en mening, individuelt bedømt, som den ifølge sagens natur må være, når det drejer sig om åndelige spørgsmål.

Det ærede medlem hr. Hvidberg ytrede i sin tale i sommer bekymring for, hvad den fornemme jurist i kirkeministeriet måtte have tænkt ved at sætte sit navn under det uigennemtænkte ministerielle dokument, som jeg havde sat mit navn under. Jeg er ganske rigtigt i den lykkelige situation at have en fornem jurist til medarbejder. Hans juridiske skøn faldt ganske sammen med mit, hvad han på grund af det ærede medlems ekstraordinære betragtninger udtrykkelig har bedt mig gøre opmærksom på.

Hvad angår det ærede medlems bemærkninger om, at vi i ministeriet ikke kendte den virkelige ordlyd af pastor Bartholdys tale, ligger det jo sådan, at man kan ikke være fuldkommen vis på, at en tale er holdt efter et foreliggende manuskript, og derfor holdt vi os i vor formulering af afgørelsen — naturligvis i forsigtige vendinger — til det referat, der var givet i dagspressen, men iøvrigt omtaler jeg dette parentetisk. Det er sekundært i sagen, der alene drejer sig om at tage stilling til, hvorvidt pastor Sølling har handlet ukorrekt ved at nævne Bartholdys navn. Hvad nævnelser af et navn angår, da er det en misforståelse at tro, at der skulle eksistere et absolut forbud mod at nævne navne på prædikestolen. Jeg må mene, at det i almindelighed vil være det bedste at undgå